

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U000847

Державний реєстраційний номер: 0121U107972

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Дослідження закономірностей комбінування різних генетичних систем стійкості до абіотичних і біотичних факторів та створення сортів пшениці твердої альтернативної з потенціалом урожайності 8-10 т/га з високими показниками якості зерна для умов Степу України

Початок етапу: 01.2021

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Селекційно-генетичний інститут - Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Код за ЄДРПОУ: 00494628

Місцезнаходження: Овідіопольська дорога, 3, м. Одеса, Одеська обл., 65036, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380487895401, 380487895427

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, м. Київ, 01010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442801085, 380442802525, 380445219277

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6591060

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 3431.100

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Дослідження закономірностей комбінування різних генетичних систем стійкості до абіотичних і біотичних факторів та створення сортів пшениці твердої альтернативної з потенціалом урожайності 8-10 т/га з високими показниками якості зерна для умов Степу України

Назва роботи англійською:

Research of regularities of combining different genetic systems of resistance to abiotic and biotic factors and creation of varieties of durum alternative wheat with a yield potential of 8-10 t / ha with high grain quality indicators for the environment of the Steppe of Ukraine

Реферат українською:

Для створення аналогів типу дворучок в якості рекурентних батьків використовувались сорти та селекційні лінії пшениці твердої озимої селекції СГІ та інших установ. Донором гену Vrn-B1a була ізогенна лінія Кристал 2-Vrn-B1a. Константні альтернативні генотипи, що були створені в попередні роки на основі генетичного матеріалу (Кристал 2 Vrn-B1a) досліджувалися в порівнянні з стандартами, а саме першими створеними в Україні районованими сортами твердої пшениці альтернативного типу: Фактор одеський (2020 р.) та Факір одеський (2022). Кращі по комплексу господарсько цінних ознак і властивостей селекційні номери проходили випробування на протязі 2-3 років в головному конкурсному сортовипробуванні (степова зона, чорний пар, Одеса, СГІ-НЦНС). Селекційні номери, які показали кращі результати випробування в 2021-2024 рр. висівалися для попереднього розмноження. Особливо перспективні результати показали сорти та селекційні номери, більшість з яких отримані на основі складних ступінчастих схрещувань широкого генетико-екологічного матеріалу, серед якого були озимі, факультативні та ярі сорти і форми твердої пшениці в складних переривчастих і потрійних схрещуваннях. За звітний період (2021-2025 рр.) до Державного Реєстру сортів рослин України були внесені сорти озимої твердої пшениці Мармуровий і Сріблястий а також передані до державного сортовипробування сорти Аквамарин і Аметист. Також до Державного Реєстру сортів рослин України внесений альтернативний сорт Факір одеський, а сорти Фарватер, Фрегат, Фермер і Форум передані до державного сортовипробування та проходять попереднє розмноження.

Реферат англійською:

To create analogues of alternative type, our and other varieties and breeding lines of durum winter wheat were used as recurrent parents. The donor of the Vrn-B1a gene was the isogenic line Crystal 2-Vrn-B1a. Constant alternative genotypes that were created in previous years based on genetic material (Crystal 2 Vrn-B1a) were studied in comparison with the standards, namely the first regionalized varieties of durum wheat of the alternative type created in Ukraine: Faktor odes'kyi (2020) and Fakir odes'kyi (2022). The best selection numbers in terms of the complex of economically valuable traits and properties were tested for 2-3 years in the main competitive variety test (steppe zone, fallow land, Odesa, Plant Breeding & Genetics Institute). Selection numbers that showed the best test results in 2021-2024 were sown for preliminary propagation. The varieties and selection numbers which were obtained after complex stepwise or triple crosses of wide genetic and ecological material, including winter, facultative and spring varieties and forms of durum wheat show the notably promising results. During the reporting period (2021-25), the following winter durum wheat varieties were included in the State Register of Plant Varieties of Ukraine: Marmurovyi, Sriblastyi, and the varieties Akvamarin and Ametist were also submitted to the state variety testing. Also, the alternative variety Fakir odes'kyi has been included in the State Register of Plant Varieties of Ukraine, and the varieties Farvater, Fregat, Fermer and Forum have been submitted to state variety testing and are in preliminary propagation.

Індекс УДК: 633/635:631.52

Коди тематичних рубрик:68.35.03

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Паламарчук Анатолій Іванович

Науковий ступінь: к. с.-г. н.

Вчене звання: с.д.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Сорт озимої твердої пшениці Мармуровий

Назва НТП англійською: Variety of winter durum wheat Marmurovy

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин

Галузь застосування: селекція пшениці, сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Мармуровий – сорт озимої твердої пшениці з урожайністю 6,68 т/га, висотою рослин 95 см, тривалістю вегетації 258 діб, зимостійкістю 8 балів, стійкістю до вилягання 9 балів, стійкістю до посухи 7 балів, маса 1000 зерен 44,4 г, вмістом білка 14,5%, вмістом сирової клейковини 30,8%, стійкістю проти збудників хвороб 5-8 балів.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: аграрні підприємства різних форм власності

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Сорт озимої твердої пшениці Сріблястий

Назва НТП англійською: Variety of winter durum wheat Sribliasty

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин

Галузь застосування: селекція пшениці, сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Сріблястий – сорт з урожайністю 6,98 т/га, висотою рослин 95 см, тривалістю вегетації 258 діб, зимостійкістю 8 балів, стійкістю до вилягання 9 балів, стійкістю до посухи 8 балів, маса 1000 зерен 44,8 г, вмістом білка 14,2%, вмістом сирової клейковини 28,9%, стійкістю проти збудників хвороб 5–9 балів.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: аграрні підприємства різних форм власності

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Сорт твердої пшениці альтернативного типу Фаворит

Назва НТП англійською: Alternative type durum wheat variety Favorite

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин

Галузь застосування: селекція пшениці, сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Фаворит – сорт твердої пшениці альтернативного типу розвитку. Короткостебловий (85–90 см), стійкий до вилягання рослин. Різновидність леукурум. Колос білий, неопушений, остистий. Зимостійкість сорту при посіві восени в оптимальні строки середня (6–7 балів). Інтенсивність весняного відростання рослин висока (8–9 балів). Максимальний урожай зерна при посіві восени (третя декада вересня) становив 7,45 т/га, а при посіві ранньою весною (перша декада березня) – 2,55 т/га. Маса 1000 насінин (посів восени) склав 44,0 г, натура зерна 788 г/л, вміст білка 13,6%. Характеризується низькою реакцією на тривалість дня, що дає можливість проводити сівбу в більш пізні строки восени (II–III декада жовтня) по пізномісним попередникам – кукурудза на зерно, цукровий буряк, овочеві культури, та висівати сорт Фаворит ранньою весною.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: аграрні підприємства різних форм власності

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Сорт озимої твердої пшениці Аквамарин

Назва НТП англійською: Variety of winter durum wheat Akvamaryn

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин

Галузь застосування: селекція пшениці, сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Аквамарин – сорт озимої твердої пшениці, отриманий в результаті гібридизації озимих та ярих сортів твердої пшениці: {(Vernum x Алий парус) x Корал одеський} x (LR-1x Леукурум 504/67)} x {(Trinastia x Айсберг одеський) x Янтар одеський} x [(Creso x Жемчуг одеський) x Атол] x Крейсер}. Середній врожай сорту за три роки 6,68 т/га. Маса 1000 насінин 42,8 г. Натура зерна – 792 г/л. Середній вміст білка – 14,0%, вміст сирої клейковини – 30,8%.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Сорт твердої пшениці альтернативного типу Фарватер

Назва НТП англійською: Alternative type durum wheat variety Farvater

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин

Галузь застосування: селекція пшениці, сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Фарватер – сорт твердої пшениці альтернативного типу розвитку, отриманий в результаті гібридизації австрійського ярового сорту Belladur та альтернативного номеру твердої пшениці 2411/14 (Bigost 2 x Золоте руно). Середня врожайність при сівбі в середині листопада – 4,08 т/га, а в першій декаді березня – 2,03 т/га. Тривалість періоду вегетації відповідно 261 та 125 діб. Зимостійкість 8 балів, посухостійкість 8 і 6 балів, стійкість до вилягання рослин та їх обсіпання – 9 балів. Натура зерна 788 г/л. Особливості сорту: характеризується низькою реакцією на тривалість дня, що дає можливість проводити сівбу в більш пізні строки восени (II–III декада жовтня) по пізнозібраним попередникам – кукурудза на зерно, цукровий буряк, овочеві культури, та висівати сорт ранньою весною.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: аграрні підприємства різних форм власності

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Сорт твердої пшениці альтернативного типу Фрегат

Назва НТП англійською: Alternative type durum wheat variety Fregat

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин

Галузь застосування: селекція пшениці, сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Фрегат - сорт твердої пшениці альтернативного типу розвитку, отриманий в результаті гібридизації альтернативних ліній раніше створених в СГІ-НЦНС[1307/13(Парус x Кристал 2 VrnB1a) x (2017/14 Maomouri 2 x Safari)]. Середня врожайність при сівбі в середині листопада – 5,06 т/га, а в першій декаді березня – 2,40 т/га. Тривалість періоду вегетації відповідно 261 та 125 діб. Зимостійкість 8 балів, посухостійкість 8 і 6 балів, стійкість до вилягання рослин та їх обсіпання – 9 балів. Інтенсивність весняного відростання рослин висока (8-9 балів). Натура зерна 770 г/л. Особливості сорту: також характеризується низькою реакцією на тривалість дня, що дає можливість проводити сівбу в більш пізні строки восени (II-III декада жовтня) та висівати сорт ранньою весною.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: аграрні підприємства різних форм власності

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Сорт озимої твердої пшениці Аметист

Назва НТП англійською: Variety of winter durum wheat Ametyst

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин

Галузь застосування: селекція пшениці, сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Аметист – сорт пшениці твердої озимої. Висота рослин 90–95 см. Колос білий, остистий, середньої крупності, щільний, циліндричної форми. Посухостійкість і стійкість до вилягання рослин високі (8–9 балів). Стійкість на інфекційному фоні до найпоширеніших захворювань: бурої іржі – 7 балів, стеблової іржі – 6 балів, борошнистої роси – 9 балів, сажки – 9 балів. Оптимальна норма висіву 4,5–5,0 млн схожих насінин на гектар. Якість зерна: маса 1000 зерен 42–48 г, натура зерна 795–800 г/л, вміст білка 13,1–14,5%. Урожайний потенціал до 9–10 т/га. Особливості сорту: має виражені адаптивні властивості для поширення в зоні Степу та Лісостепу по кращих попередниках та в умовах зрошення. Строки сівби стислі (на початку оптимальних строків сівби для м'якої озимої пшениці).

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: аграрні підприємства різних форм власності

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Сорт твердої пшениці альтернативного типу Фермер

Назва НТП англійською: Alternative type durum wheat variety Fermer

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин

Галузь застосування: селекція пшениці, сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Фермер – сорт твердої пшениці альтернативного типу. Короткостебловий (85–90 см), стійкий до вилягання рослин. Різновид Leucurum. Колос білий, неопушений, остистий. Зимостійкість сорту при сівбі восени висока (7–8 балів). Інтенсивність весняного відростання рослин висока (8–9 балів). Максимальний

урожай зерна при посіві восени (третя декада вересня) становить 5,64 т/га, а при посіві ранньою весною (перша декада березня) – 2,56 т/га. Маса 1000 зерен 44,0 г, натура зерна 789 г/л, вміст білка 13,7%.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: аграрні підприємства різних форм власності

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Сорт твердої пшениці альтернативного типу Форум

Назва НТП англійською: Alternative type durum wheat variety Forum

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин

Галузь застосування: селекція пшениці, сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: сорт твердої пшениці альтернативного типу. Короткостебловий (85–90 см), стійкий до вилягання. Різновид Leucurum. Колос білий, неопушений, остистий. Зимостійкість сорту при сівбі восени (третя декада вересня) висока (7–8 балів). Максимальний урожай зерна при посіві восени 5,48 т/га, а при посіві ранньою весною (перша декада березня) – 2,54 т/га. Маса 1000 насінин 48,1 г. Натура зерна 792 г/л, вміст білка 14,1%. Характеризується низькою реакцією на тривалість дня, що дає можливість проводити сівбу в більш пізні строки восени (II–III декада жовтня) по пізнозібраним попередникам – кукурудза на зерно, цукровий буряк, овочеві культури, та висівати сорт ранньою весною.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: аграрні підприємства різних форм власності

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Паламарчук А.І. Розвиток спадку академіка Ф. Г. Кириченка в селекції твердої озимої пшениці. Стан, проблеми та напрями розвитку селекції і насінництва пшениці в умовах сучасних викликів: матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 120-річчю від дня народження академіка Федора Григоровича Кириченка (1904-1988) видатного селекціонера (28 березня 2024 р. / СГІ-НЦНС. м. Одеса, Україна): Одеса: СГІ-НЦНС, 2024. С. 29-31. <http://www.sgi.in.ua/data/documents/vidannya-institutu/materiali-ko>

Паламарчук А. І., Вишневецький В. В. Стан насінництва пшениці твердої озимої в Селекційно-генетичному інституті – НЦНС. Сучасний стан та розвиток вітчизняного насінництва сільськогосподарських культур на шляху інтеграції у світову насінневу спільноту: матеріали науково-практичної конференції з проблем насінництва (28 лютого 2025 р., СГІ-НЦНС, м. Одеса, Україна), 2025. С. 48-49. https://sgi.in.ua/data/documents/vidannya-institutu/materiali-konferencii/materiali_konferencii_28.02.2025.pdf

Попович Ю. А., Школіна К. С., Паламарчук А. І., Чеботар С. В. Апробація праймерів msa1-2 до мікросателіту в гені gamma-gliadin-a1 в сортах твердої пшениці. Сучасний стан та розвиток вітчизняного насінництва сільськогосподарських культур на шляху інтеграції у світову насінневу спільноту: матеріали науково-практичної конференції з проблем насінництва (28 лютого 2025 р., СГІ – НЦНС, м. Одеса, Україна), 2025. С. 50-51. <https://sgi.in.ua/data/documents/vidannya-institutu/materiali-konferencii/m>

Паламарчук А. І., Коджебаш В. Ф. Пшениця тверда озима в Україні. Зернові культури, 2025. № 2.

Palamarchuk, A. I. & Kodzhebash, V. F. (2025). The potential of durum winter wheat cultivars in Ukraine. Plant Varieties Studying and Protection, 21(2), 64–69. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.21.2.2025.337399>

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Соколов Вячеслав Михайлович

к. с.-г. н., 06.01.05

Перелік осіб-виконавців

Албул Анатолій Олексійович

(к. с.-г. н., 06.01.05)

Васильєв Олексій Анатолійович

(к. с.-г. н., старший науковий співробітник)

Коджебаш Владислав Федорович

(к. с.-г. н., доц., 06.01.09)

Молодченкова Ольга Олегівна

(д. б. н., старший науковий співробітник, 03.00.04)

Рибалка Олександр Ілліч

(д. б. н., старший науковий співробітник)

Файт Віктор Іванович

(д. б. н., член-кор., 03.00.15)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Щербина Зоя Володимирівна

Телефон

+38(067)425-07-17

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна